

Altjóða grannskoðaralið:

Leita eftir Nazigullinum

Goymdir dýrgripir frá Triðja Ríkinum spökja nú aftur, og aftur eru eyguni vend móti sveiziskum bankahvólum

EDVARD JOENSEN

Lika síðan annar heimsbardagi endaði, hefur það verið eitt löyndarmál, hvað varð av tí sokallaða Nazigullinum. Löyndarmálið er enn ekki avdúkað til fullnar, men bretska úttanríkisráðið hefur upplýsingar, sum tykjað vera eitt sindur meira enn bara gitingar. Teir sameindu bítu í eilum færum parlar av fonginum, sum dráps-eindirnar hjá Hitleri hövdu lagt undir seg við ránum í hersettu londunum eins og hópráðunum á europeisku jöðarnar, skrifar tíðindastovan Ritzau úr Bonn.

Seinastu dagarnar, Triðja Ríkið var til, beindu nazistarnir av vegnum gull, ið varð mettil 550 millíónir \$ í títíðarvirði. Slíkt, sum rænt var frá jöðum og tjóðbankum í teimum hersettu londunum.

Nazigullið, sum í dag verður virðismett til umleið sjei milliárdir \$, ella umleið 40 milliárdir krónur, varð sent til úttanveltað lond sum Schweiz og Portugal.

Bretska úttanríkisráðið hefur kannað, hvað varð av Nazigullinum, og viðgongur nú, at bretar saman við sínum sameindu vistu av, at tey rænda virðini vóru beind av vegnum.

Tað hefur alla tíðina verið hildið, at schweiziskir bankar hava kent meira til málið, enn teir hava viljað verið við. Serliga er tað jöðiska heimsráðið, WJC, sum hefur strongt á, men hefur bert rent seg í ein tigandi múr ella fingið einkisgandi, flaksandi frágreiðingar.

Ein av hesum hefur verið, at schweiziskir bankar hava skylda at loyna kontouplýsingar í 10 ár. Hvat hendir, tá tey 10 árinu eru farin, fæst ikki at vita.

Tað hefur heldur ikki borið til at funnið eina konto, sum varð stovnað undir navninum Max Ammann. Hesin Ammann og Adolf Hitler vóru vinmenn, og Ammann var bókaútgavari Hitlers. Og sum slíkur goymdi hann milliúnainntøkurnar. Hitler fekk fyri bókina »Mein Kampf«.

Endurbýgging

Tað einasta, sum er heilt vist, er, at Schweiz lat teimum sameindu 60 millíónir \$ til endurbýggingararbeiðið eftir kriggið. Tað var tó minni enn helvtin av sameinda kravnum. Men teir góðtóku hesa upphædd við teirri grundgeving, at hon var betri enn einki.

Gull, sum var vert 250

millíónir schweizarfrankan, varð flutt ensku og amerikansku tjóðbankunum, sum vegna »Gullnevndina« svæðu fyri, at peningurin fór til krigsendurgjald. Gull, sum Albania eigur, liggur framvegis í einumhvørjum bankahváli í London. Hvar restin av gullinum, ella tess mótvirði er, er framvegis ein partur av löyndarmálinum um Nazigullið.

Tað er ein Labour and-stöðulimur í enska parlamentinum, Greville Janner, sum hefur noytt bretska myndugleikarnar at almannakunngeva skjólini um Nazigullið.

Greville Janner sigur, at tað framvegis eru mangir ósvaraðir spurningar í málinum. Tey almannakunngevdur skjólini eru eingin hjálpið fyri jöðiskar familjur, sum bíða eftir at fáa aftur tað, sum rænt varð frá teimum.

Formaðurin í jöðiska aðalráðnum í Týsklandi, Ignatz Bubis, segði í eini sjónvarpsending herfyri, at tað var ræðuligt, at tað skuldu ganga 50 ár, aðrenn teir sameindu viðgingu, at virði fyri milliárdir liggja í schweiziskum bankum.

Bretska stjórinn hefur higartil noktað fyri, at teir vistu, hvar Nazigullið var. Skjólini hjá úttanríkisráðnum endað við at siga, at gitingarnar um, hvussu nógv enn restar í, fara at halda fram. Og tað gevur eisini gróðrarlíkindi fyri gitingum um, at schweizarar, amerikanarar og bretar bítu restina av fonginum sínammillum.

Bankakanning

Úttanríkisráðið í Bern vil ikki gera viðmerkingar til tað, bretska starvsfelagar teirra halda um, hvað hent er Nazigullinum. Men schweizarar hava tó lovað at seta eina kanningarnevnd í næsta framtíð. Óvildugir persónar og serfróðingar skulu meta um leiklutin hjá schweiziska figgarheiminum undir og eftir seinna heimsbardaga, verður sagt.

Schweiz hefur higartil noktað teimum sameindu innlit, og hefur víst á privata ognarrættin, men hefur samstundis sagt, at gullið í mesta lagið er vert 280 millíónir \$. Teir sameindu samráddust í síni tíð við Schweiz í teirri sonevndu »Gullnevndini«, og í teimum upplýsingum, bretska úttanríkisráðið nú er komið við, er talan um heilt onnur töl. Schweiziski

nevndarlímurin fortalaði seg og nevndi 550 millíónir \$.

Í hesa upphædd vóru roknaðar millum annað 223 millíónir \$ úr Belgia, 193 millíónir \$ úr Hollandi og millum 19 og 24 millíónir \$ úr Ungarn.

Tað er nú ikki bara sum at siga tað at sleppa fram at schweiziskum bankakonti. Tað skulu umstendiligar viðgerðir til, men nú er kortini komið so langt, at schweiziskir myndugleikar hava játtað at ganga undir eina slíka kanning.

Ein bólkur av grannskoðarum fær nú atgongd til upplýsingar um ikki heintað virði, sum liggja eftir Holocaustofrum frá Seinna Heimsbardaga, visti Financial Times herfyri at siga.

Sambært Financial Times skulu grannskoðararnir gera av, um bankarnir ólögliga hava roynt at fjala hesar konti fyri teimum kanningarnevndum, sum áður hava roynt at greiða málið. Í fyrstu atlugu skulu fyra bankar kannast, og frágreiðing skal vera liðug í seinasta lagi í juni 1998. Schweiziska avgerðin er tikið eftir harðar altjóða atfinningar.

Pólandingar sviknir

Grannskoðararnir skulu kannast skjól frá árunum 1934 - 1946, tá ríkir jöðar settu pengar í bankarnar.

Schweiziska stjórinn sigur, at vitir tað seg, at onkur banki ikki hefur uppfyllt sínar lógarsettú skyldur, skál roknað við revsing.

Grannskoðararnir fáa tó ikki at gongd til upplýsingar, sum kunnu eymerkja teir pólandingar, sum eiga ikki heintaðan pening, ið sambært avtalu millum Schweiz og Póland varð latin schweiziskum handelsmonnum sum endurgjald fyri ognir, sum hald varð lagt á í Pólandi eftir kriggið.

Almenn bretska skjól visa, at schweizisku bankarnir framvegis liggja inni við umleið 90% av teimum ikki heintaðu jöðisku virðinum, sum sett vóru inn fyri Seinna Heimsbardaga, og sum tá vóru mettil 2,9 milliárdir krónur. Mett í nútíðar valuta, tala vit um virði upp á góðar 23 milliárdir krónur.

Jöðiska heimsráðið metir, at schweiziskir bankar enn liggja inni við umleið 40 milliárdum krónum, sum jöðar í eini roynd at snýta nazistarnar - settu inn á konti, sum bert vóru merktar við tølum til tess at gera

Meinigheitshúsið, Tórshavn

Meinigheitshúsið undir leiðslu av Inger Merete Tuxen úr Danmark skipar fyri sangløtu friggjakkvöldið 22. nov. kl. 20.

Rhema, Tórshavn

Onki møti sunnudagin vegna felagsmøti við Lívins Orð, Runavík. Mikukvöldið møti kl. 20.

Samkoman Immanuel

Í kvld Kongins Herlið kl. 20. 8 ár og eldri eru vælkomn.

Frelsunarherurin, Tórshavn

Sunnudagin kl. 11: Møti og sunnudagsskúli. J. P. Petersen talar.

Sunnudagin kl. 17.30: Bøn.

Sunnukvöldið kl. 18: Møti.

Mánadagin kl. 17: Smáskótar.

Mánakvöldið kl. 18.15: Skótar.

Týsdagin kl. 17: Club 7 up.

tað torførari at finna eigararnar. Mangir av hesum eigarum vóru teirra millum, sum lótu liv í tyngingarlegum úttan nakran möguleika at lata skyldfólkum sínum síni löyndarmál.

Hoyvikar Skúli

Sunnudagin kl. 14: sunnudagsskúli.

Sunnukvöldið kl. 18: Møti v/ Harald Haraldsen og Hjalgrim Davidsen. Tórshavn og Bjarta syngja.

Mánakvöldið kl. 20: Bønarmøti í Oasuni.

Nardussamkoman, Tórshavn

Evangelisk møti er í »Effata«, Íslandsvegur 10, hvønn sunnudag kl. 18.

Hóskvöld kl. 20 er møti í heimunum.

Leirvík

Meinigheitshúsið í Havn undir leiðslu av Inger Merete Tuxen úr Danmark hefur sangløtu í missionshúsinum hósdagin 21. nov. kl. 19.30.

Møtini í Stokkastovuni

Hósdag kl. 17.30: Barnamøti.

Hóskvöld kl. 20: Evangelisk møti.

Sunnugongun kl. 10.30: Møti.

Lívins Orð á Skálafjørðinum

Vestmanna

Meinigheitshúsið í Havn undir leiðslu av Inger Merete Tuxen úr Danmark hefur sangløtu í kirkjuni týsdagin 19. nov. kl. 19.30.

Klaksvík

Meinigheitshúsið í Havn undir leiðslu av Inger Merete Tuxen úr Danmark hefur sangløtu í KFUM & K sunnudagin 17. nov. kl. 17.

Missionshúsið á Tvøroyri

Ungdómsmøti verður í kvöld kl. 20.30. Leirvíkingar luttaka.

Samkoman Sion, Vágur

Morgunmøti.

Sunnukvöld kl. 18.00: Evangeliskur fundur.

Mánakvöld kl. 20.00: Bønarfundur.

Hóskvöld kl. 20.30: Bønarfundur.

Forbønartænastan svarar á tlf. 73941 bæði kvöldini meðan bønarfundur er.

Telefonandaktin: 73777.

Javni

Skrivstovan er stongd í viku 46.

Felagið Tórshavn: GONGUTURUR

Sunnudagin 17. nov. kl. 11 verður farið til gongu inn á Sund og vitjað á Sundsverkinum. Vit hittast Millum Gilja, har bussurin stöðgar. Bussleiðin fer av Farstøðini kl. 10.49.

Felagið Føroyar-Kuba

Opið er soleiðis í Kongagøtu 11, Tórshavn: Mánadag, týsdag, hósdag og friggjagad kl. 10-12, mikudag kl. 16-18 og leyggjadag kl. 15-17. Telefon 13016 - Fax 13824.

Losjan í Havn

Í dag kl. 15 hittast tilkomin og eldri til hugna.

AA-fundir, Tórshavn

verða í kvöld kl. 20 og kl. 22.30 í Tórgøtu 5 (inn-gongd vestanfyrir).

Heimamissionin

Føroyskt møti verður í Næstved í »Nain! Næstved Missionshus, Farimagsgade 30, 4700 Næstved, 22. nov. kl. 19.30. Øll eru hjartaliga vælkomn.

Evangeliska Røddin

Odense, Føroyska sendingin frá Odense Radio hoyrist hvønn mikudag kl. 16.40, danska tíð, á FM 107.1 MHz.

Kristnastova

Birmavej 36, København S, tlf. 31 55 18 09 / fax 31 58 61 49.

Friggjakkvöldið kl. 20 er kristilgur fundur.

Sunnugongun kl. 11 er samkomufundur við breyðbróting og sunnudagsskúli kl. 12.30.

Malta, Hirtshals

Sunnudag:

kl. 11: Breyðbróting.

kl. 13: Sunnudagsskúli.

kl. 18: Evangeliskur fundur.

Mikukvöld kl. 20: Bøn- og uppbyggjarmøti.

2. hóskvöld kl. 19 í hvørjum mánað eru vit í Hygum.

2. friggjagad í hvørjum mánað kl. 19.30 eru vit í Esbjerg.

2. leyggardag í hvørjum mánað kl. 19.30 eru vit í Sønderborg Skolehjem.

Sønderlandevej 28, Sønderborg.

Øll eru hjartaliga vælkomn til hesi møti.

Samkoman Malta

í Hirtshals

SÚKKLUR

* allar støddir

* nógv sløg

* bert tær

* bestu

JOHN W. THOMSEN

Box 10 - 700 Klaksvík

Tlf. 55858 - Fax 57878

FIRMA

JOHN W. THOMSEN

Box 10 - 700 Klaksvík

Tlf. 55858 - Fax 57878

FIRMA

JOHN W. THOMSEN

Box 10 - 700 Klaksvík

Tlf. 55858 - Fax 57878

FIRMA

JOHN W. THOMSEN

Box 10 - 700 Klaksvík

Tlf. 55858 - Fax 57878

FIRMA

JOHN W. THOMSEN

Box 10 - 700 Klaksvík

Tlf. 55858 - Fax 57878

FIRMA

JOHN W. THOMSEN

Box 10 - 700 Klaksvík

Tlf. 55858 - Fax 57878

FIRMA

JOHN W. THOMSEN

Box 10 - 700 Klaksvík

Tlf. 55858 - Fax 57878

Brúðleyp

28. desember giftast í Sandavágs kirkju Tordis Dam og Magnus Johannesen, bæði úr Sandavági, búsitandi í Frederikshavn.

Tey, ið vilja gleða okkum við at koma í brúðleyp, biðjast siga frá á tlf. 32369 ella 32545 ella 098432332 áðrenn 1. desember.

Brúðleyp

16. november verður Dánjal Petur Næs, Nes Hvalba, 80 ár.

Hann er burturstaddur.